

Les primeres regates a Banyoles

Una competició de l'any 1883 entre joves locals

JOAN ANTON ABELLAN I JOSEP GRABULEDA > TEXT

Enmig d'adrees, fórmules magistrals i ressenyes d'excursions, el poeta banyolí Joaquim Hostench i Torrent va escriure a llapis, en una llibreta de butxaca conservada a l'Arxiu Comarcal del Pla de l'Estany, els noms dels qui podem considerar com els primers remers que prengueren part en una regata a l'estany de Banyoles.

L'anotació porta el títol de «*Tripulantes de la canoa Teresita, en la regata celebrada el dia 4 S[eti]e[m]bre de 1883*». Després els enumera: Francesc Mirosa, Joaquim Hostench, Vicenç Laqué (que està tatxat, i en el seu lloc hi afegeix Ramon Romaní), Pere Rodríguez (també tatxat i que és substituït per Joan Casanovas), Narcís Puig, Pere Casals i el timoner Joan Ribas. Més avall, un nou encapçalament, «*Tripulantes de la canoa Mercedes*», dóna la relació dels rivals: Joan Perpiñà, Esteve Boschmonar, Joaquin Morelló, Francesc Prat i el timoner Enric Puig.

Malauradament, aquesta és tota la informació disponible d'aquesta regata.

No sabem ni el recorregut ni qui va guanyar. Crida l'atenció que la *Teresita* tinguí dos tripulants més que la *Mercedes*. Potser això va donar més avantatge a la primera i es va endur la victòria. Va ser, doncs, una competició d'amics, sense respectar unes normes gaire estrictes.

Devia tractar-se de dues embarcacions de dimensions diferents i més pensades per passejar que per competir. Llavors, el fet social predominava sobre el fet competitiu o esportiu. S'estava a les beceroles de la concepció del rem com un esport. Possiblement aquests remers van aprendre l'art de la voga a Barcelona, on estudiaven, havien estudiat o residien. I, en traslladar-lo a Banyoles, varen fer servir les embarcacions disponibles a l'estany.

La majoria d'ells tenia una mitjana d'edat entre els vint i els trenta anys. Tots eren de bona família i estaven destinats a tenir un paper important a la societat banyolina. Per exemple, Joaquim Hostench, de 22 anys, era propietari, i va acompanyar Jacint Verdguer en la seva passejada per l'estany

l'any 1884. Pere Casals i Coll, nascut a Barcelona, de 31, va ser regidor i alcalde de Banyoles. El fabricant Joan Perpiñà i Pujol, de 30, va ser president de la Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona. Joan Ribas era un industrial barceloní amic dels Perpiñà. El fabricant Esteve Boschmonar i Dalmau, de 32, també va acompanyar Verdguer i va ser regidor. El farmacèutic Joaquim Morelló i Nart, de 24, es cartejava el 1886 amb Jacint Verdguer. I el propietari Francesc Prat i Galter, de 26, va ser secretari de la Sociedad del Fomento.

Un altre full dóna una pista de les seves relacions amb Barcelona. Hi diu una nota: «*Sr. Presidente del Club de Regatas de Barcelona. Calle Fernando 46. Barcelona*». Aquest contacte va permetre, a les festes d'agost de 1886, organitzar unes regates més d'acord amb el reglament. Aquestes regates, amb la participació de remers barcelonins, varen atraure l'atenció de la premsa. Així, es varen disputar regates de «*perisoires, canoas o esquifes*», i fins i tot hi varen prendre part «*los botes Teresita y Mercedes, tripulados por jóvenes aficionados de la población que regatearon valientemente, quedando vencedor el primero*». No sabem, però, si aquests primers remers documentats varen formar part d'aquestes tripulacions. En tot cas, la majoria eren a la comissió que, conjuntament amb el Club de Regatas de Barcelona, les van organitzar.

Joan Anton Abellan
és historiador
i Josep Grabuleda
és historiador i arxiver.

>> Embarcació de quatre tripulants i timoner.

ARXIU COMARCAL DEL PLA DE L'ESTANY (ACPE). COL·LECCIÓ DE LLUIS MARTÍ I SALU